

POČETAK AKCIJE ZA NASTAVAK IZGRADNJE CRKVE KRISTOVA USKRNUĆA I PASTORALNOG CENTRA ZA MLADE I OBITELJ

U MOSTARU (BiH)

Pokret: PRIJETELJI CRKVE KRISTOVA USKRNUĆA – M o s t a r I «TROGODIŠNJA MORALNA OBVEZA»

I. SITUACIJA KATOLIKA U BOSNI I HERCEGOVINI (BiH)

Od 1400. do 1450. god. u BiH je bilo oko 750.000 katolika ili 87,21% od ukupnog stanovništva. Prema popisu iz 1991. god. (prije nego je počeo rat u BiH) katolika je bilo oko 760.852 ili 17,4%, a poslije rata 2001. god. broj katolika u BiH spao je na oko 420.000, što je oko 10-12 % od ukupnog broja stanovnika BiH. Tendencija odlaska katolika iz BiH nastavlja se te nas je svakim danom sve manje i manje.

Svi dosadašnji okupatori i režimi koji su bili u Bosni i Hercegovini (BiH): Turska (1463.- 1878.), Austro-Ugarska (1878.-1914.), Srbojugoslavija (1918.-1941.) i Titova komunistička Jugoslavija (1945.- 1991.), rušili su crkve, progonili katolike ili im nisu bili nakloni.

Mi katolici u BiH strahujemo za svoju budućnost jer većina katolika živi u dijelu BiH koji se zove Federacija BiH i u kojem su muslimani velika većina, preko 70%. U opasnosti je naš katolički identitet, naš ostanak i opstanak u skoro svim većim mjestima i gradovima BiH. Mi katolici sve više postajemo manjina u islamskom okruženju koje sve više pokazuje znakove fundamentalističke netrpeljivosti prema katolicima. Na području BiH muslimani su uz pomoć arapskih zemalja od 1995. do 2004. god. sagradili oko 400 novih džamija i islamskih centara. Džamije se grade po strateškom planu «obilježavanja i islamiziranja prostora», a mi katolici, u gradu kao što je Mostar, gdje živi oko 60.000 katolika, imamo samo dvije crkve i to jedva uporabljive.

U BiH postoje 4 biskupije. U njima je u ovom ratu, koji je u BiH trajao od 1991. do 1995. god., od srpske i muslimanske agresije srušeno ili teško oštećeno oko 1000 katoličkih crkvenih objekata. Na području Bosne postoje dvije biskupije: Sarajevska i Banjalučka, a na prostoru Hercegovine također dvije: Mostarsko-duvanjska koja ima 190.000 vjernika i Trebinjska s 20.000 vjernika. Objema hercegovačkim biskupijama upravlja mostarski biskup.

U ovim teškim vremenima državne, političke i socijalne nepravde prema Hrvatima katolicima u BiH, Katolička Crkva je jedina institucija koja im daje nadu i sigurnost za opstanak. Stoga, samo tamo gdje postoje župne crkve i pastoralni župni centri za djecu, mlade i obitelji, Hrvati katolici imaju nadu da će sačuvati svoj katolički i kulturni identitet, da neće biti asimilirani od muslimanske većine, da

neće morati iseljavati iz BiH, te da će uspjeti izboriti i sačuvati pravo na svoju vjersku i nacionalnu slobodu, jezik, školstvo i medije, što nam je sve ovo već dobro ugroženo.

II. SADAŠNJE (NE)PRILIKE KATOLIKA U MOSTARU

Mostar je glavni grad Hercegovine. Ima oko 100.000 stanovnika, od toga su 55.000 katolici. Sve do 1980. god. Mostar je imao samo jednu župu i jednu crkvu sv. Petra i Pavla, koja je u ratu 1992. god. granatirana i zapaljena. Oci franjevci na temeljima srušene crkve sagradili su veću, koja još nije posve dovršena. Potom je 1980. god. sagrađena katedrala koja je u ratu 1992. god. granatirana i dobro oštećena, a koja je tek nedavno djelomično obnovljena, samo toliko da se u njoj može slaviti sveta misa.

Blagopokojni biskup Pavao Žanić, u svrhu što bolje evangelizacije Božjega naroda, na području katedralne župe u gradu Mostaru, 6. siječnja 1993., osnovao je i kanonski utemeljio četiri nove župe i posvetio ih četvorici evanđelista: sv. Matej (Rudnik – Orlac), sv. Marko (Cim), sv. Luka (Ilići) i sv. Ivan (Centar – Zalik). Nijedna od ovih novih župa još nema ni župne crkve ni župne kuće.

Nasuprot ovakvu teškom stanju katolika i Katoličke Crkve u Mostaru, muslimani su nakon nedavnog rata (1991.-1995.), sagradili više od deset novih džamija pa ih sada na širem području grada Mostara ima nešto manje od 40.

U opasnosti je naš katolički identitet, naš ostanak i opstanak, ne samo u ovom gradu, nego i u cijeloj državi BiH.

III. ŽUPA SV. IVANA APOSTOLA I EVANĐELISTA

Župa sv. Ivana Apostola i Evanđelista obuhvaća središnji dio grada Mostara koji se zove Centar (na zapadnoj strani grada) i dio istočne strane grada koji se zove Zalik (gdje su velika većina muslimani i odakle su izbjegli ili protjerani skoro svi katolici, oko 7000).

Na prostoru župe živi oko 30.000 stanovnika. Katolika – župljana ima oko 20.000. Od 1994. god. župni liturgijski prostor nalazi se u iznajmljenom skladištu bivše jugo-vojske, u ulici Kneza Višeslava koji ni približno ne zadovoljava pastoralne potrebe župljana. Inače, ugovor o najmu ove «skladišne crkvice» istekao je u svibnju 2004. god. i ne možemo ga više produžiti.

U ovoj maloj prilagođenoj crkvi nedjeljom se slavi šest svetih misa. Mnogi vjernici za vrijeme misa ostaju vani na dvorištu jer ne mogu ući u crkvu zbog velikog gužve. Na vjeronauk, od 1. do 8.

razreda, dolazi redovito oko 850 djece. Bilo bi ih i mnogo više da imamo pravu i veću župnu crkvu te adekvatnije prostorije za pastoralni rad. Vjernici odavno vape za novom i većom crkvom.

IV. BLAGOSLOV KAMENA TEMELJCA

U župi sv. Ivana Apostola i Evanđelista, u središnjem dijelu grada Mostara, započeta je izgradnja crkve Kristova Uskrsnuća s Pastoralnim centrom. Gradilište i kamen temeljac ove crkve 12. veljače 1996. blagoslovio je sadašnji biskup Ratko Perić. Temeljac su položili tadašnji župnik don Ivan Vukšić i ondašnji gradonačelnik Mijo Brajković. Biskup je tada u svom govoru naglasio: Želimo da ova crkva Kristova uskrsnuća bude živa propovjedaonica Njegove božanske ljubavi i mira u ovome gradu i u svijetu. Tadašnji župnik don Ivan u svom pozdravu prisutnima istaknuo je: Crkva Kristova Uskrsnuća u ovom gradu bit će utjeha i nada uciviljenim roditeljima, udovicama, djeci, braći i sestrama naših izginulih branitelja. Ona će im govoriti da ima vječni život i da će ga baštiniti oni koji su spremni umirati da bi drugi mogli živjeti.

V. TIJEK DOSADAŠNJE IZGRADNJE CRKVE

Hrvatski katolički puk Mostara i Hercegovine, sa svojim crkvenim pastirima i narodnim vođama, po završetku Domovinskog rata koji je okončan Daytonskim sporazumom u studenom 1995., zatemeljao je 12. veljače 1996. ovu crkvu Kristova Uskrsnuća s velikim duhovnim zanosom i svehrvatskim narodnim oduševljenjem, vjerujući da su došla bolja vremena i novi društveni uvjeti za obespravljene hrvatski katolički puk koji nije imao svoje prave slobode još od vremena otomanske okupacije Hercegovine, 1482. god.

Polaganje kamena temeljca za ovu crkvu bio je simbol novih i ljepših vremena za Hrvate katolike, krik i usklik jedva dočekane vjerske i nacionalne slobode, izraz katoličkog i narodnog identiteta i nasušne potrebe vjernika grada Mostara i Hercegovine za doličnom crkvom koja svojim izgledom, položajem i ulogom može biti novi vjerski ukras ovome gradu i na ponos hrvatskom katoličkom narodu.

Nakon polaganja kamena temeljca, zbog nedostatka financijskih sredstava, otezalo se s početkom izgradnje crkve jer su naši narodni prvaci koji su obećali financijsku potporu ubrzo nestali s političke scene. Zahvaljujući našim domaćim institucijama i dobročiniteljima ipak su do sada izgrađeni armirano betonski radovi na kripti crkve i na dvije etaže Pastoralnog centra, što je vidljivo iz prikazanih fotografija. Radovi su zastali prije četiri godine i od tada se ništa ne radi na daljnjoj izgradnji zbog nedostatka financijskih sredstava.

VI. NA SLAVU KRISTOVA USKRSNUĆA

Crkva je bila zamišljena kao jubilejski projekt, kao spomen na 2000 godina kršćanstva, s naslovom posvete Uskrsnuću Krista Gospodina, koji je Pobjednik nad smrću i grijehom, koji je Gospodar povijesti i ljudskoga roda (usp. 2 Kor 13,11). Istovremeno, ova je crkva, ovdje na rubu katoličkog svijeta i hrvatstva, trebala biti temeljni kamen nove nade hrvatskom katoličkom puku Hercegovine, da se s Uskrsim može pobijediti zlo koje se nad nama stoljećima nadvija sa svih strana; da u Uskrsnome tražimo utjehu za sve podnesene patnje i za prolivenu krv svojih mučenika i branitelja koja se ovdje i danas prolijeva «za krst časn i slobodu zlatnu»; da u Uskrsnome tražimo okrepu i nadu kako bi kao vjernički i hrvatski narod ostali i opstali na ovom «tvrdom», kamenitom i za nas znamenitom području; da ga molimo da i mi kao on, njegovim putem križa i Kalvarije, postignemo uskrsnuće tijela i život vječni. Stoga će ova crkva u sebi objedinjavati vjerničku i nacionalnu dimenziju hrvatskog katoličkog bića cijele Hercegovine.

Unutar crkve, s lijeve i desne strane oltara, bit će dvije kapelice, Gospi i sv. Josipu. Gospi zato da čuva našu svetu vjeru i hrvatski dom i da pred njom obnovljamo svoj hrvatski Krsni zavjet vjere a sv. Josipu zato što je zaštitnik hrvatskog naroda i domovine te zaštitnik naše Mostarsko-duvanjske biskupije.

VII. KRIPTA SV. IVANA APOSTOLA

Ispod crkve Kristova Uskrsnuća predviđena je kriptu koja je posvećena sv. Ivanu Apostolu i Evanđelisti. Sve dok se ne sagradi crkva, ova kriptu služiti će za redovite nedjeljne i dnevne liturgijske sastanke i ostale pastoralne potrebe župe. Kriptu bi kasnije trebala služiti i kao Duhovno-kulturni centar koji bi bio u službi duhovnog i kulturnog uzdizanja hrvatskog puka te bi bio od bitne pomoći za očuvanje našeg vjerničkog, kulturnog i nacionalnog identiteta. U kripti ćemo nastojati trajno obilježiti spomen na naše hrvatske mučenike i sveukupne žrtve hrvatskog naroda s ovih prostora iz svih dosadašnjih ratova i režima. Tu bismo u kripti, uz oltarsku žrtvu, prinosili hvale i zahvale Uskrsnome za sve naše mučenike i branitelje koji su žrtvom života dali istinsko svjedočanstvo vjere i rodoljublja te ga moliti da ih učini dionicima svoje uskrsne slave.

VIII. OSTALI PRATEĆI OBJEKTI UZ CRKVU

Svjesni smo da treba mnogo vremena, žrtve i odricanja da se sagradi ovo veliko crkveno zdanje. Na ustrajnost u izgradnji ovog kompleksa potiče nas vjernički i rodoljubni imperativ: sagraditi crkvu na slavu Kristovu Uskrsnuća i budućim pokoljenjima ostaviti u nasljeđe duhovno-kulturni centar koji će ih obvezati da čuvaju svoje vjerske, kulturne i nacionalne svetinje!

Uz crkvu je predviđen Pastoralni centar sa svim sadržajima koji su potrebni za suvremeni pastoralni rad s djecom, mladima, obiteljima i osobama zrelije dobi te za potrebe karitativnog

djelovanja. Sa sjeverne i istočne strane crkve predviđene su prostorije koje bi, zajedno s kriptom, služile za pastoralne i kulturne namjene.

Za sada vam možemo priopćiti da su izgrađeni betonski radovi na kripti i na Pastoralnom centru do razine prvoga kata, što je vidljivo na priloženim fotografijama.

IX. URBANISTIČKA I ARHITEKTONSKA KONCEPCIJA CRKVE

Autor projekta je prof. dr. Marijan Hržić iz Zagreba. Projekt crkve idealno se uklapa u urbanistički kontekst u centralnoj gradskoj zoni grada Mostara, u kojoj se nalaze objekti gimnazije i Hrvatskog kazališta s kojima će tvoriti glavni nukleus duhovnosti i hrvatske kulture za grad Mostar i čitavu regiju.

Sa svoja dva zvonika crkva će dati novu upečatljivu sliku gradu Mostaru. Dva zvonika su kao dvije uzdignute ruke prema nebu koje simboliziraju naše vjereničko i nacionalno biće koje teži prema uskrснуću. Oni ujedno uprizoruju opstojnost i prisustvo hrvatskog katoličkog naroda na ovom hercegovačkom mučeničkom tlu, u ovom stolnom hrvatskom gradu u BiH.

Arhitektonski crkva je koncipirana i prostorno organizirana kao «peterolist» po uzoru na ranosrednjovjekovni predromanički tip crkava s višelisnim centralnim tlocrtom. To je zato jer predromanični period predstavlja ishodište hrvatske arhitektonske tradicije i početak prihvaćanja katoličke vjere. Crkva predstavlja kontinuitet razvoja hrvatske arhitekture priobalnog područja.

X. POČETAK AKCIJE ZA NASTAVAK IZGRADNJE CRKVE

U kolovozu ove 2004. god. naše je biskupijsko-pastoralno vodstvo na čelu s biskupom Ratkom zaključilo da je krajnje vrijeme da se nešto temeljito, sustavno i finalno poduzme u financijskom, graditeljskom, stambenom i liturgijskom pogledu za crkvu Kristova Uskrснуća, koja po svome božanskom naslovu zahtijeva maksimalno dostojan izraz naše vjere i poštovanja.

U ime Presvetoga Trojstva i na slavu Kristova Uskrснуća te za duhovno dobro naših vjernika, na ponos i diku hrvatskoga katoličkog puka Mostara i Hercegovine, otpočinjemo akciju daljnje izgradnje crkve Kristova Uskrснуća.

Upućujemo apel svim katolicima, napose Hrvatima katolicima u Domovini i inozemstvu: Pomozite nam izgraditi Crkvu Kristova Uskrsnuća i Pastorlani centar u Mostaru. Pomozite nam svjedočiti Krista Uskrsloga u Mostaru.

XI. Pokret: PRIJETELJI CRKVE KRISTOVA USKRNUĆA – M o s t a r | «Trogorišnja moralna obveza»

Za što uspješniju izgradnju crkve Kristova Uskrsnuća koja se gradi na terenu župe sv. Ivana Apostola i Evanđelista, u centru grada Mostara (BiH), organiziramo pokret koji se zove: PRIJETELJI CRKVE KRISTOVA USKRNUĆA, u koji se mogu uključiti pojedinci, obitelji, poduzeća i razne institucije. Zadaća članova ovog Pokreta jest preuzimanje «Trogorišnje moralne obveze» u izgradnji ove crkve, tako da se svakog mjeseca daje iznos od 10 KM ili 5 Eura ili 40 HRK, a za članove iz inozemstva usudujemo se preporučiti iznos od 10 Eura ili 10 \$.

Oni koji se učlane, mogu dati svoj doprinos unaprijed za više mjeseci, a isto tako mogu dati i veći prilog od ovog predloženoga. Tko se ne može uključiti u ovaj Pokret, može dati i davati svoje priloge prema svojim mogućnostima kada, kako i koliko može. A oni koji nisu u stanju novčano pomagati izgradnju, neka s nama mole i prikazuju svoje dnevne žrtve za izgradnju ovog «duhovnog Doma» Kristova Uskrsnuća.

Ovaj se «duhovni Dom» Kristova Uskrsnuću u Mostaru ne gradi samo za potrebe župe sv. Ivana Apostola i Evanđelista, nego će on biti, (s planiranim Pastoralnim centrom za obitelj i mlade te Duhovno-kulturnim centrom), «veza jedinstva» te crkveno, duhovno, moralno, kulturno i nacionalno okupljalište i uporište Hrvata katolika na ovim prostorima.

Vjerujemo da će katolički vjernici, napose Hrvati katolici u Domovini i inozemstvu, shvatiti veličinu i značenje ovog duhovno-kulturnog projekta za ostanak i opstanak Hrvata katolika na ovom «vjetrometnom» području u Hercegovini, gdje je svakog dana sve više ugrožen naš katolički, kulturni i nacionalni identitet, ne samo zato što nas drugi žele iseliti i asimilirati, nego i zato što nemamo dovoljno crkava, duhovnih, kulturnih i odgojnih ustanova u Mostaru – stolnom gradu Hrvata katolika u BiH.

Stoga Vam usrdno molimo, dragi prijatelji, učlanite se u ovaj Pokret i preuzmite na sebe ovu «Trogorišnju moralnu obvezu» kako bismo mogli nastaviti izgradnju i dovršiti ovaj, životno važan, projekt za Hrvate katolike u Mostaru i Hercegovini. «Neka svatko dadne kako je srcem odlučio, a ne sa žalošću i na silu, jer 'Bog ljubi vesela darivatelja'. A Bog može tako obilato izliti na vas svaku vrstu milosti, da možete imati uvijek i u svemu sasvim dovoljno svega i još imati viška za koje mu drago dobro djelo» (2 Kor 9,7-8). Tako će svatko od nas, na svoj način, ugraditi sebe «kao živo kamenje» u

ovaj «duhovni Dom», da u njemu prinosimo «žrtve duhovne, ugodne Bogu po Isusu Kristu» (1 Pet 2,5).

Zauzvrat, vjernici župe sv. Ivana Apostola i Evanđelista u Mostaru redovito će prikazivati i moliti za sve dobročinitelje: svake subote kronicu, svake nedjelje svetu misu i svakoga trećeg četvrtka u mjesecu klanjanje pred Presvetim.

Za što uspješniju izgradnju župnik don Krešo Puljić pismeno imenuje animatore koji će kod vjernika i župa, hrvatskih katoličkih župa i misija u inozemstvu te raznih poduzeća i institucija promovirati ovaj projekt i motivirati ljude da pomognu ovo Božje djelo. Svaki će od animatora biti odgovoran za jednu grupu Prijatelja, o njima voditi računa i izvješćivati ih o napredovanju izgradnje projekta. Sva imena Prijatelja bit će evidentirana u kronici o izgradnji ove crkve.

Prilozi za izgradnju mogu se dati u župom uredu sv. Ivana Apostola i Evanđelista u Mostaru, ili dotičnom animatoru, ili uplatiti na račun koji će za ovu namjenu u pojedinim mjestima, ili preko niže navedenih računa u Mostaru:

– Račun za uplate u KM:

don Mladen Šutalo, župni upravitelj

UNICREDIT ZAGREBAČKA BANKA

Kardinala Stepinca bb, 88000 MOSTAR

3381002202740430

U devizama:

Don Mladen Šutalo, župni upravitelj

UNICREDIT ZAGREBAČKA BANKA

Kardinala Stepinca bb.

88000 Mostar, Bosna i Hercegovina

SWIFT UNCRBA22IBAN BA393380604819574246

Za sve daljnje informacije možete se obratiti na:

Župni ured sv. Ivana Apostola i Evanđelista

Kneza Višeslava 2, 88000 Mostar (BiH)

Odgovorna osoba: don Krešo Puljić, župnik

Tel.: 00387 36 326 568

Fax: 00387 36 326 341

E-mail: svivanmostar@gmail.com

Zadnja Promjena (Srijeda, 23 Veljača 2011)